

**TVŮRČÍ SPOLUPRÁCE METODICKÉHO CENTRA
PRO VÝSTAVBU A REKONSTRUKCI KNIHOVEN
A FAKULTY ARCHITEKTURY VUT V BRNĚ**

Mgr. Lenka Dostálová
Lenka.Dostalova@mzk.cz

Ing. arch. Jan Kratochvíl
kratochvil@vutbr.cz

JAK TO VŠECHNO ZAČALO... 2019

- **Ing. arch. Jan Kratochvíl**, šéfredaktor, pedagog
- Archiweb – internetový portál do světa moderní architektury
- FA VUT v Brně – Ústav navrhování, předmět: Typologie veřejných staveb (knihovny, muzea, galerie)
- Konference **Architektura a role knihoven v současnosti** v MK Písek – *Tématika knihoven ve vzdělávání architektů* (prezentace ke stažení – web MCVRK)

KNIHOVNA = IDEÁLNÍ ZADÁNÍ

Studium architektury zahajovat rodinným domem a končit veřejnou knihovnou.

Důraz na týmovou spolupráci, simulace budoucí architektonické praxe:
Zadání — konzultace — prezentace s knihovnicemi, provozovateli, uživateli

1. fáze ateliéru – iniciace (zážeh)
2. fáze ateliéru – rekonstrukce obecní knihovny (týmová práce)
3. fáze ateliéru – návrh ideální knihovny (individuálně); třetí místo, vize

ATELIÉROVÉ ZADÁNÍ: KNIHOVNA PRO 21. STOLETÍ FÁZE I

knihovníci

Život knihovníka není vůbec snadný,
pohyb mezi regály měl by být ladný.

A vše kontrolovat ostřížím to zrakem,
být vždy ve střehu, -
nedumat nad zázrakem.

Byť všude kolem zázraků je plno,
jak stavět dům, -
jak vypěstovat zmo.

V historii s Hanibalem překračovat Alpy,
v knihách o přírodě ihned nalézt malpy.

A v nastalém všeobecném zmatku,
založit od Čapka RUR i Matku.

Pravidlem je řadit knihy od A do Zet,
a za regálem vlevo, tam najdete klozet.

Písmena, slova, věty a řádky,
měl by znát tam a někdy i zpátky.

Výhruzně syknout, když někdo nahlas vzdychá,
za urvanou stránku držet chvíli ticha.

To všechno knihovník musí znát,
kontakty s lidmi se nesmí bát.

KNIHO.BUDKY

VERTIKÁLNÍ ATELIÉR TŘETÍ MÍSTA, ZS2023
PRÁCE STUDENTŮ 2., 3. A 4. ROČNÍKU
ING. ARCH. JAN KRATOCHVÍL, FA VUT

BOBUŠOVÁ, CIBULOVÁ, GAJDOVÁ,
HEJDUKOVÁ, LEBÁNKOVÁ, MAŇÁK,
MIKEŠOVÁ, PANÁČKOVÁ, RŮŽIČKA,
SKÁLOVÁ, SOCHOVÁ, ŠUSTR

➤ [Katalog knihobudek](#)

KNIHObudka

KONCEPT A NÁVRH

Tvar KNIHObudky prináša inovatívny a multifunkčný prístup k tradičnému dizajnu knihobúdky. Nemyslí len na knihy, ale aj na samotných užívateľov. Je dostatočne otvorená, ale poskytuje aj úkryt pred vetrom či dažďom.

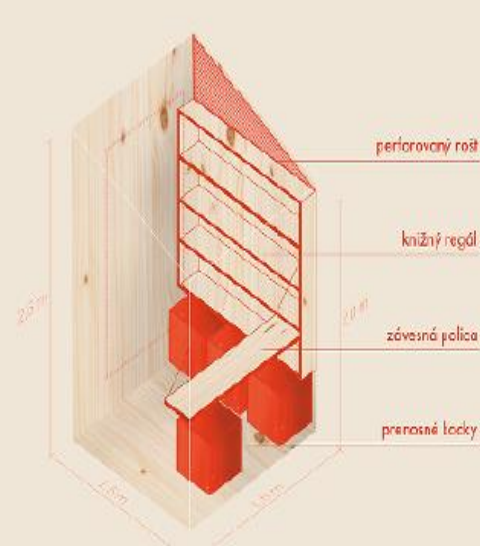
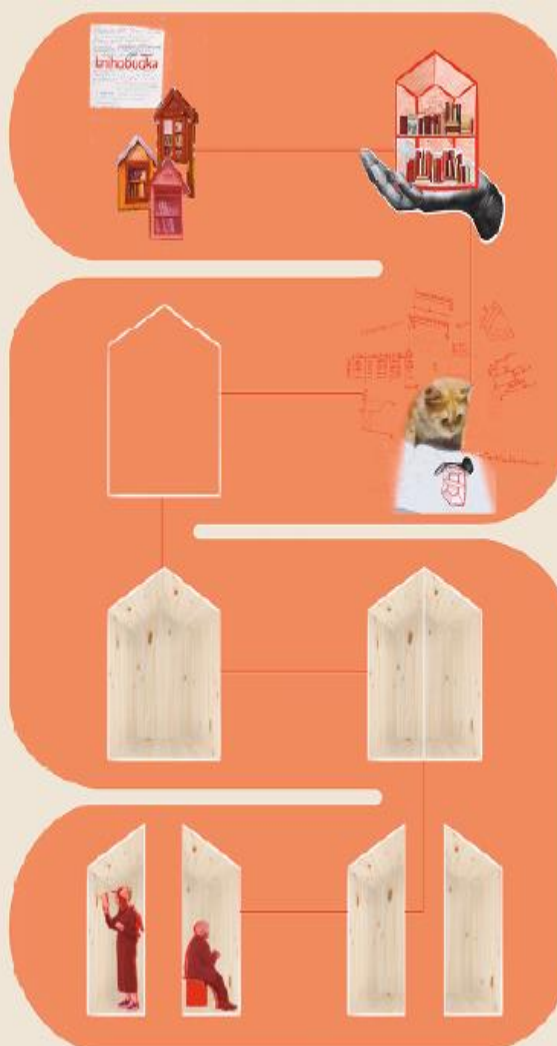
Kompaktné rozmery a jednoduchý tvar umožňujú jej začlenenie do rôznorodých lokalít. Táto jednoduchosť však neznamená kompromis s funkcionalitou. KNIHObudka upevňuje nie len čitateľského ducha a kreativitu, ale aj hodnoty ako sú priateľstvo, ekonomická dostupnosť či ekologická udržateľnosť.

Je navrhnutá tak, aby bola univerzálne použiteľná pre všetky vekové kategórie, podporuje inklúziu a prispôbuje sa potrebám rôznych ľudí. To okrem regálov na knihy zabezpečujú prvky dopĺňajúce samotný objekt.

Jedným z kľúčových prvkov sú prenosné drevené boxy, vďaka ktorým je možné variabilne používať priestor vnútri aj v okolí KNIHObudky. Ľavú stranu búdky obohacuje kriedová tabuľa slúžaca na oživenie predstávivosti a fantázie. Ďalšie dopĺňajúcim prvkom je lavica spojená s kvetináčom. Kombinácia týchto prvkov a lokálnych rastlín s pestrými farbami, dokáže upriemniť atmosféru aj na betónových námestiach. Tvar strechy umožňuje zachytávanie dažďovej vody, ktorá zároveň zavlaží vysadené rastliny.

Ekonomická úspornosť tohto dizajnu spočíva v jednoduchom tvare, dostupných materiáloch (drevo, pozinkovaná oceľ) a ľahkej výrobe.

Celkovo je možné KNIHObudku vnímať ako hravé spojenie tradičných prvkov s modernou inováciou, ktorá prináša do každodenného prostredia nie len funkčnosť ale aj estetickú hodnotu.

36

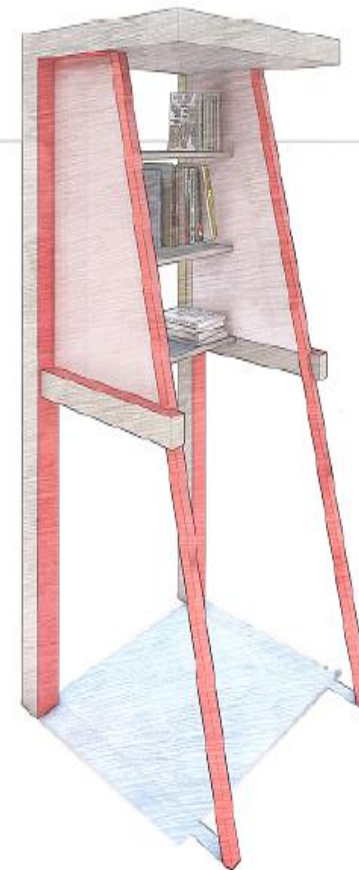
Knihobudka FA

Můj návrh vychází z nápadu navrhnout knihobudku pro fakultu architektury.

Návrh kombinuje počáteční písmena slov fakulta architektury.

Knihobudka je tvořena z profilů čtvercových a obdélníkových průřezů. Profily mohou být z kovu, ale nezavrhuje se ani myšlenka vyrobení knihobudky ze dřeva. Koncipována je pro venkovní prostor, kdy nemusí stát samostatně ale ve skupině dvou až tří různobarevných. Boční panely jsou průsvitné a zadní je téměř čirý. Knihobudka poskytne místo pro sdílení studijních podkladů a zajímavých knížek nejen o architektuře.

RŮŽIČKA TOMÁŠ

37

ATELIÉROVÉ ZADÁNÍ: KNIHOVNA PRO 21. STOLETÍ

FÁZE II

Praktická část

1. Vytipování obecních knihoven ve spolupráci s metodičkami regionu JMK
2. Finální výběr – Ing. arch. J. Kratochvíl
3. Společná schůzka – seznámení s funkcí a potřebami knihoven + exkurze
4. Návštěva knihovny – lokalita, budova, rozhovor s knihovnicí, popř. zástupci města
5. První návrhy, průběžné konzultace (MCVRK, knihovnice, pedagog)
6. Výsledné práce – vizualizace + 3D modely předány knihovnicím a zástupcům města

2019

OBECNÍ KNIHOVNA VRANOV NAD DYJÍ (816 OBYV.)

NÁVRH STUDENTŮ

KNIHOVNA PO REKONSTRUKCI

(2021-2023; DELTA PROJEKT, S.R.O.)

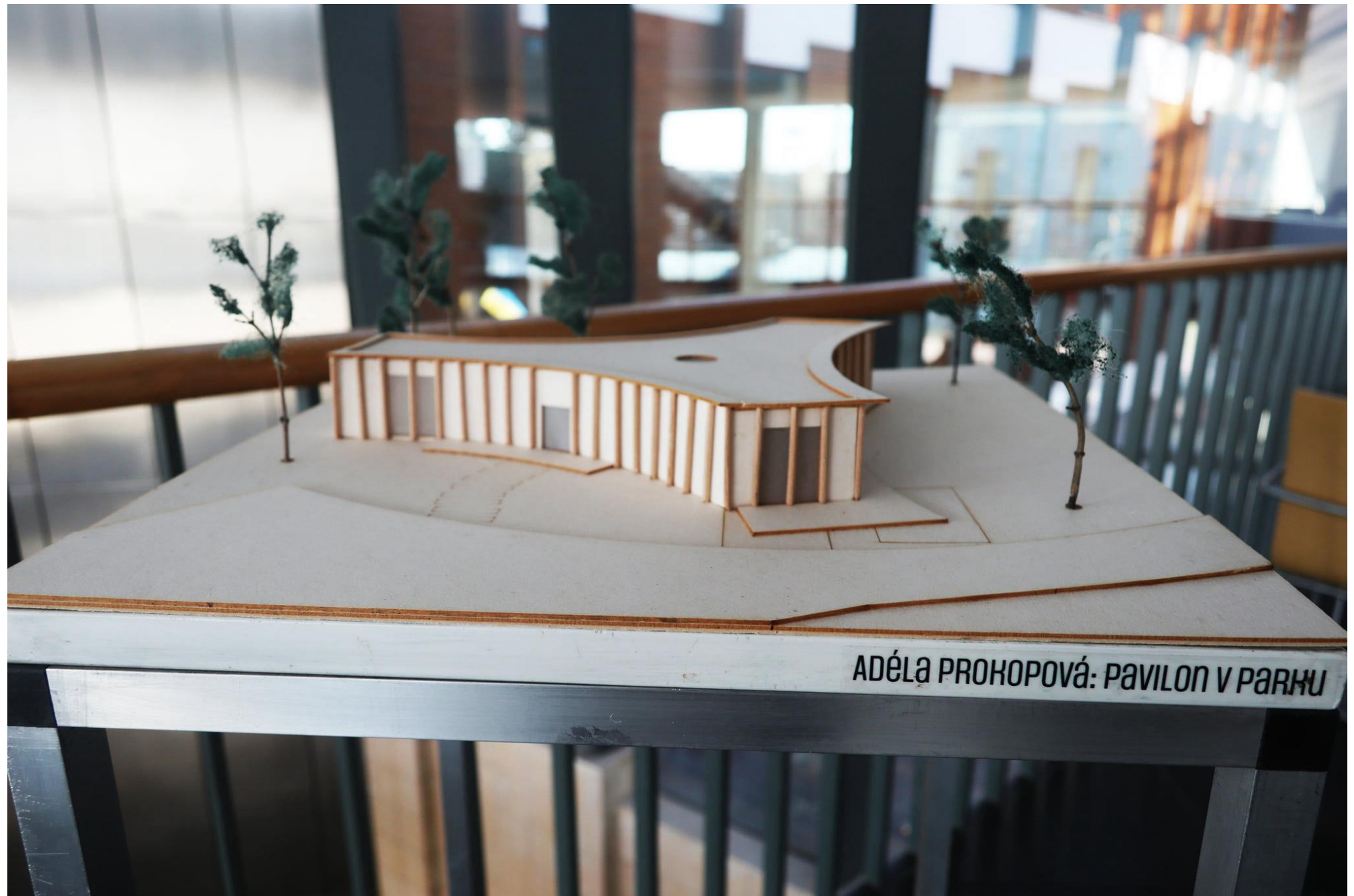

PAVILON V PARKU (OSTRAVA-TŘEBOVICE)

ADÉLA PROKOPOVÁ (1. ROČNÍK)

ADÉLA PROKOPOVÁ: PAVILON V PARKU

2022 – KNIHOVNY NA ZNOJEMSKU (SUCHOHRDLY, STOŠÍKOVICE NA LOUCE, BŘEŽANY, JEZEŘANY-MARŠOVICE)

2022

OBECNÍ KNIHOVNA STOŠÍKOVICE NA LOUCE (309 OBYV.) (M. NALEPA, N. POLESOVÁ, J. V. SKÁLOVÁ)

S	W	O	T
MLADÍ OBYVATELÉ	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	VYBUDOVÁNÍ KOMUNITY	SATELIT, POTLAČENÍ INFRASTRUKTURY V PROSPĚCH BYDLENÍ
ROZVOJOVÁ OBLAST	CHYBĚJÍCÍ TURISTICKÉ TRASY A CYKLOSTEZKY	ROZVOJ OBCE	BEZ KULTURNÍCH UDÁLOSTÍ
POLOHA NA NÁVSI	VZDÁLENOST OD ZNOJMA	-	-
-	-	SOUČÁST OBECNÍHO ÚŘADU	-
BEZBARIÉROVÝ VSTUP	MALÁ VELIKOST MÍSTNOSTI	BLÍZKOST DĚTSKÉHO HŘIŠTĚ	LEPŠÍ VYBAVENOST KNIHOVNY VE ZNOJMĚ
PARKOVÁNÍ PŘED BUDOVOU	KRÁTKÁ OTEVÍRACÍ DOBA	MÁLO STÁLÝCH NÁVŠTĚVNÍKŮ	
PŘÍRODNÍ SVĚTLO			

PŘÁNÍ PANÍ KNIHOVNICE

- MÍSTO PRO SETKÁVÁNÍ NAPŘÍČ GENERACEMI
- POŘÁDÁNÍ WORKSHOPŮ A DÍLEN
- MULTIFUNKČNÍ PROSTORY
- DĚTSKÝ KOUTEK
- DOSTATEK ÚLOŽNÉHO PROSTORU
- MÍSTO PRO ČTENÍ A PRÁCI S KNIHAMI
- PRACOVNÍ MÍSTA PRO NÁVŠTĚVNÍKY
- STŮL PRO KNIHOVNICI S MÍSTEM NA NOTEBOOK
- ODKLÁDACÍ PULT
- NÁSTĚNKA

POPIS NÁVRHU

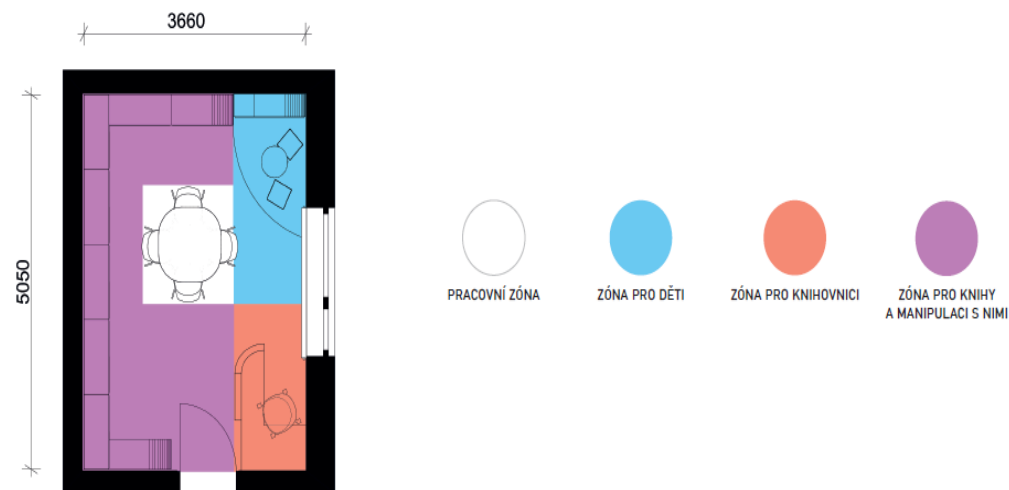
Naším cílem bylo navrhnout a uspořádat nově vzniklý prostor v obci Stošíkovice tak, aby splňoval požadavky pro obecní knihovnu. Místnost o rozloze cca 18 m² je v současnosti prázdná a nachází se v novostavbě kulturního domu.

Vzhledem k malému prostoru jsou regály na knihy navrženy u stěn, byly navýšeny o skříňky ke stropu, čímž vzniká další úložný prostor. Tímto postupem bylo docíleno čistého volného prostoru, kde jsme umístili stůl s čtyřmi židlemi pro četbu či práci s literaturou.

V rohu místnosti je vyhrazen menší dětský koutek na vyvýšené platformě, kde se nachází čistá herní zóna spolu s regálem na dětskou literaturu.

Prostor pro knihovnici se nachází v blízkosti vchodových dveří. Je zde navržen odkládací pult a pracovní deska, pro kterou jsou zde již zbudovány veškeré potřebné elektroinstalace.

ROZDĚLENÍ ZÓN

VÝSLEDEK V PRAXI 😊

2023

DRNOVICE, MOKRÁ-HORÁKOV, LELEKOVICE, POB. LOUCKÁ

FA VUT
ZS 2023/2024

Obecní knihovna Mokrá-Horákov

NÁVRH OBCNÍ KNIHOVNY V LELEKOVICÍCH

Simona Lebánková (4. ročník), Zuzana Hejduková (3. ročník), Anastázie Mikešová (2. ročník)

VYSOKÉ UČENÍ
TECHNICKÉ
V BRNĚ

KNIHOVNA VE STARÉ FAŘE

Gabriela Gajdová
Tomáš Růžička
Jana Vojtěška Skálová

Pobočka mestskej knihnice **Znojmo Loucká**

projekt spolupráce MČVRK pri MZK a Fakulty architektury VUT

autorky:
Sára Sochová
Monika Cibulová
Timea Bobuřová
vedúci práce:
Ing. arch. Jan Kratochvíl

. S W O T analýza

.POŽIADAVKY novej knižnice

- .akcie, prednášky, besedy, návštevníci, aktivity, TV, NEK
- .priestor pre skupiny cca **30 detí** ZŠ, MŠ
- .priestor pre seniorov
- .vhodnejšie usporiadanie regálov
- .úložný priestor (kreatívne/výtvarné potreby)
- .zariadenie na premietanie prednášok / filmov
- .NEK zariadenie
- .nástenky
- .regál určený na časopisy, vyčlenený priestor pre výstavu nových kníh, jedna časť pre výpredaj vyradených kníh, miesto pre vystavenie hier, albi pier pre deti
- .kuchynský kútik (čaj/káva, chladnička, rýchlovarná kanvica a mikrovlnná rúra)
- .umiestnenie pultu knihovníčky na mieste s výhľadom na celú knižnicu
- .tienenie na oknách
- .knižný fond cca **6500-7000 kusov kníh**

- .dostatok svetla
- .pôvodná dispozícia
- .aktívne fungujúca knižnica

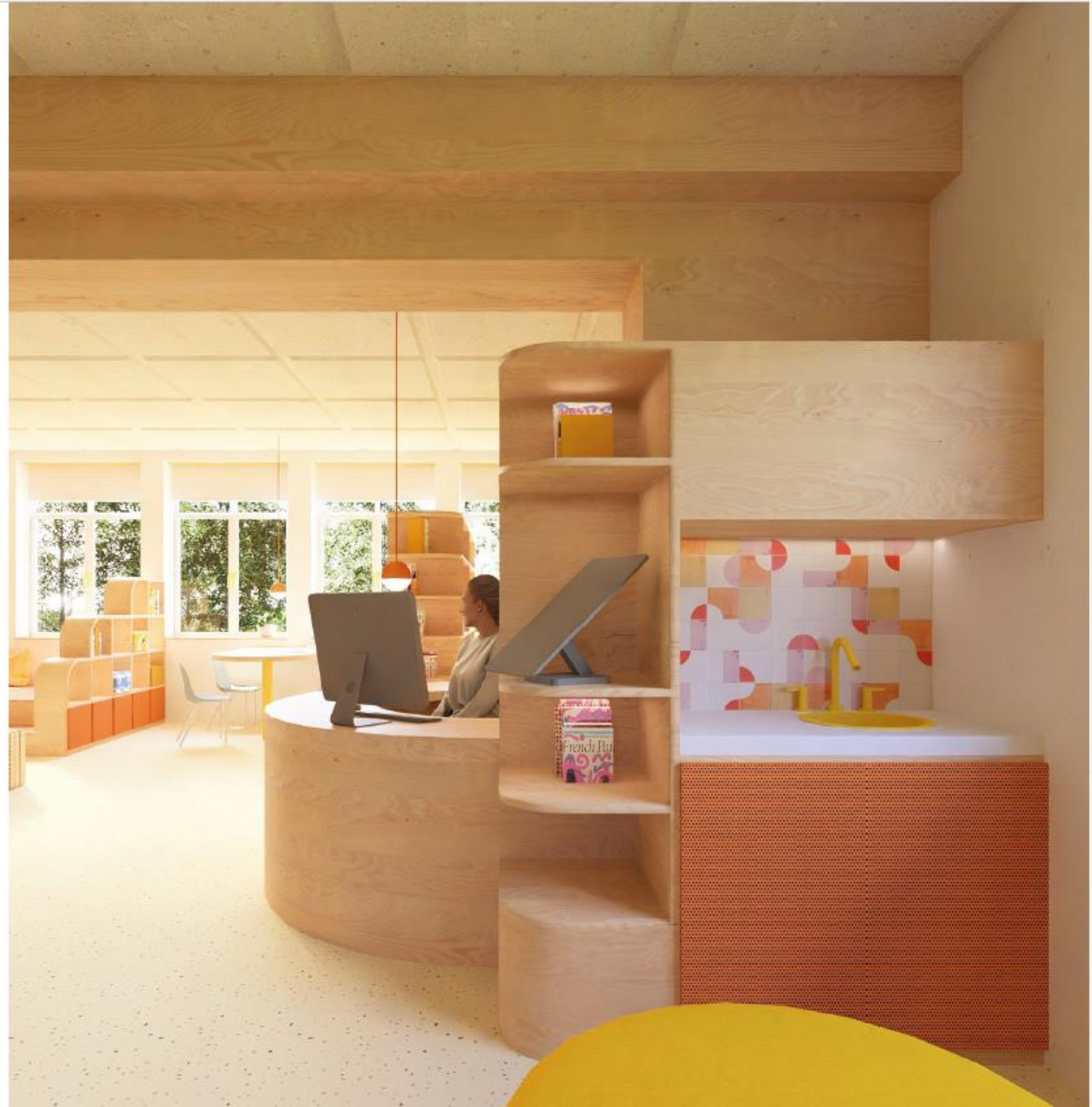
- .poloha mimo centrum
- .neatraktívny design
- .malý priestor

- .vznik "tretieho miesta"
- .knižnica prispôbená deťom
- .nové možnosti fungovania knižnice

- .zmena demografie
- .nové potreby knižnice

2023 ZÁVĚREČNÁ PREZENTACE STUDENTŮ (VČETNĚ VIRTUÁLNÍCH PROCHÁZEK)

2023

OBEČNÍ KNIHOVNA MOKRÁ-HORÁKOV (2800 OBYV.)

VIZE STUDENTŮ

- **fenomén třetích míst** – přestupní uzly IDS, komunitní centra, ZUŠ, dílny
- **vyložené lokality** – inkluze, rekvalifikace
- **neformální knihovny** – exteriér, veřejný prostor, dobrovolnictví
- **udržitelnost, ekologie, sdílení**

DĚKUJEME ZA POZORNOST 😊

Mgr. Lenka Dostálová

Lenka.Dostalova@mzk.cz

Ing. arch. Jan Kratochvíl

kratochvil@vutbr.cz